

eLEMÉR

iskolai önértékelő keretrendszer és országos monitorozási eljárás

HASZNÁLATI ÚTMUTATÓ

6.0 verzió, 2015. március 15.

Mire használhatja az iskola az önértékelő keretrendszert?

eLEMÉR az önértékelés eredményeként

- helyzetképet ad az iskolának arról, hogyan is alkalmazzák az IKT-t az oktatás különböző területein;
- segíti az iskola tudatos, belső motiváción is alapuló önfejlesztését,
- megmutatja, hogy az informatikai eszközök hogyan járulhatnak hozzá a tanulás, a tanítás, illetve az iskola fejlesztéséhez, és
- ehhez felméri az informatikai feltételeket, az infrastruktúrát is;
- a helyzetkép alapján informatikai stratégiát alkothat az iskola, ehhez eLEMÉR sablont is biztosít.

Az önértékelés területei a tanulás, a tanítás, a szervezeti együttműködés és az infrastruktúra. Az egyes területeket külön-külön is áttekinthetik, nem szükséges egyszerre értékelni az összes területet. Bármikor módosíthatják a bevitt adatokat, és az iskola dönti el, hogy a módosítást új értékelésként akarja-e elmenteni, amelyet az iskola összevethet az előzővel, hogy a fejlődést, a változást követhesse. Az önértékelés elvégzése után a bevitt adatok közös adatbázisba kerülnek, megmaradnak, de nem nyilvánosak. Más iskola adatait nem lehet megnézni, eLEMÉR a rendszerben szereplő intézmények átlagával vagy az iskola régebbi eredményeivel hasonlítja össze az iskola aktuális önértékelésének eredményét.

eLEMÉR egy évben egyszer, a névnapján, február 28-án tekinti át az országos helyzetet, ilyenkor az egy évnél nem régebbi adatokból készíti el az országos statisztikát.

Hogyan használja az iskola az önértékelő keretrendszert?

Bármelyik kitöltési módot választják, először

- ismerkedjenek meg az eszközzel. Jelentkezzenek be a <http://ikt.ofi.hu> webcímen az *Önértékelés* menüpontban demo / demo felhasználónévvel / jelszóval, és online módon is tekintsék át az önértékelés menetét. Ez azért jó, mert így az iskola adatbázisába nem kerülnek átgondolatlan adatok a kipróbálás során.
- Nyomtassák is ki az *Önértékelő eszközt*, ez segít abban, hogy az online kitöltés előtt megbeszéljék és / vagy összesítsék a válaszokat.
- Használják az online tanári kérdőívet vagy nyomtassák ki, ezzel többféleképp is felmérhetik a tantestület véleményét
 - Ha az online kérdőívet használják, ezt minden tanár maga tölti ki, az eredményeket a rendszer részterületenként (nem állításonként) automatikusan összesíti, és megjeleníti a bizonyítékok között a kitöltők számával együtt. Ez nem maga az iskolai önértékelés, csak segíti az informált, felelős önértékelést. A tanárok egyéni kérdőív kitöltésének tehát meg kell előznie az iskola átfogó önértékelését.
 - Ha a nyomtatott kérdőívezést választják, a következő eljárásokat ajánljuk:
 - egy kérdőíven strigulázhatja a válaszokat az, akit ezzel megbíznak;
 - munkaközösségenként gyűjthetik a válaszokat;
 - minden tanár kaphat kérdőívet;
 - szavazórendszerrel, interaktív táblával is összesíthetik a kérdésre adott válaszokat.
 - **A nyomtatott kérdőívek összesítését nem kell bevinni a rendszerbe, csak figyelembe kell venni a kitöltéskor.**
- nyomtassák ki a *Tanulói kérdőívet* is, hogy eldönthessék, kikérik-e a tanulók véleményét az iskolai önértékeléshez. Ha igen, akkor választhatják az online és a nyomtatott ívek kitöltését, mint a tanárok esetében. Az eljárás azonos.
 - Negyedik évfolyammal kezdve legalább minden második évfolyamon legalább egy osztály töltsse ki az online vagy a nyomtatott kérdőívet, összességében az érintett tanulók legalább fele;
 - szavazórendszerrel, interaktív táblával is összesíthetik a kérdésre adott válaszokat osztályonként.
 - **A kérdőívek összesítését nem kell bevinni a rendszerbe, csak figyelembe kell venni a kitöltéskor..**
- A tanárok 75%-át és a 4. évfolyamtól a tanulók 50%-át érdemes megkérdezni, hogy reális képet kapjanak. Az eLEMÉRÉS tervezői szeretnék elérni, hogy az eredményt akkreditáltatni lehessen, és az iskola saját kezdeményezésére elnyerhesse az informatikai eszközök és eljárások innovatív használatát jelző cím ezüst vagy arany fokozatát. Ehhez nélkülözhetetlen lesz a tanárok és a tanulók fenti arányú megkérdezése.

Az önértékelés lehetséges módjai, a kitöltés menete

A négy részterületet egyszerre vagy eltérő időben is értékelhetik. Mindenképp beszéljék meg a válaszokat, s csak ezek után vigyék be az adatokat a rendszerbe. Mivel módszertani, iskolafejlesztő jellegűek a kérdések, kérjük, hogy **ne a rendszergazdára vagy az informatikusra bízzák a kitöltést!** Legyen felelőse ennek a munkának, ő jegyezze meg az e-mail-címet is és a jelszót is, amellyel regisztrálnak.

Mindegyik ajánlott módszer esetén felhasználhatják az előzetesen kitöltött, nyomtatott forma esetén az összesített tanár és / vagy diák kérdőívek eredményeit. A beszámítás módjáról Önök döntenek. Minél több

véleményt vesznek figyelembe, annál alaposabb az önértékelés. A bizonyítékokat is be kell jelölni! A folyamatról – az értékelés módjáról – rövid jegyzőkönyvet kell készíteni, a felhasznált bizonyítékokat, például a kitöltött kérdőíveket és azok összesítését meg kell őrizni.

Az önértékelésben résztvevő pedagógusok között legyenek reprezentálva az iskolafokok és a szaktárgyak is. Az önértékelést alátámasztó bizonyítékok megjelölésekor meg kell győződni arról, hogy ezek valóban léteznek és alátámasztják az állítást. A bizonyítékok listáján többet is bejelölhetnek és ki is egészíthetik a sort. Bizonyíték jelölése vagy beírása nélkül nem lehet tovább lépni. Ajánlott önértékelési módok:

- **A verzió:** Tantestületi értekezleten vagy egy reprezentáns csoport megbeszélésén kivetítik az online eszközt, és a megbeszélés eredményeként kialakuló értékelést rögtön el is végzik az online vagy papíron összesített kérdőívek eredményének figyelembe vételével.
- **B verzió:** Az önértékelő rendszer kitöltéséhez négy kisebb csoport alakul, 2-4 fő végzi el az egyes területek vizsgálatát, ők gyűjtik össze és ők értékelik a kérdőíveket is, amennyiben nyomtatott kérdőíveket használnak. Az adatokat együtt is feltölthetik, vagy megbíznak maguk közül valakit. Az eredményt tantestületi megbeszélésen ismertetik és véglegesítik.
- **C verzió:** A kitöltést az online vagy papíron kitöltött kérdőívek összesítésére alapozva egy kis csoport végzi. Az eredményt tantestületi megbeszélésen ismertetik és véglegesítik.
- **D verzió:** Az iskola bármely más, megbízhatónak ítélt módszer mellett dönthet, *de a kitöltés nem lehet egy ember feladata. A tantestülettel meg kell ismertetni és el kell fogadtatni az önértékelés módját és eredményét.*

Egyre több iskola használja ki az adatgyűjtés 2013-ban bevezetett új lehetőségét, az automatikusan összesített, online tanári és tanulói kérdőíveket. A kitöltött kérdőívek darabszáma és átlagértéke automatikusan megjelenik a mérés minden részterületén. Az online kérdőívek bevezetése számos félreértésre adott okot a tájékoztató ellenére is.

- Jó néhány iskolában még most is félreértették az eljárást: azt hitték, hogy ezeknek az egyedi kérdőíveknek a kitöltése maga az iskolai önértékelés. Az így gyűjtött adatok azonban csak orientálják az önértékelést végző csoport munkáját, eredményük pedig bizonyítékként jelenik meg a rendszerben.
- Olyan intézmény is akad szép számmal, ahol kinyomtatott kérdőívek összesített adatait viszik be egy-egy online kérdőív használatával. Ez két okból is célszerűtlen, hiszen nem könnyíti meg a munkát, a rendszerben pedig úgy jelenik meg az eredmény, mintha csak egy tanár és egy tanuló vett volna részt a mérésben. Így nem lehet megmondani, hány tanár és hány tanuló töltötte ki a kérdőíveket, hiszen egy-egy kitöltő mögött akár több tíz vagy több száz egyedi résztvevő is rejtőzhet. Nyomtatott kérdőívek esetében a bizonyítékok között bejelölhetik a kérdőívek használatát, és az „Egyéb bizonyítékok” ablakába beírhatják, kikkel és hányat töltöttek ki.

Hogy kell értelmezni az egyes válaszlehetőségeket?

Az önértékelő méréshez négy területen soroltunk fel pozitív, orientáló állításokat, Önöknek azt kell bejelölniük, hogy az adott problémát mennyire tekintik megoldottnak az iskolában. A következő lehetőségek közül kell választaniuk minden állítás esetében:

(0) **Nincs adat**, vagyis a kérdés nem értelmezhető az intézményben. Ez nem az eszköz vagy módszer hiányát jelenti, mert az a „nem megoldott” választ igényli.

Pl.: „A tanulók IKT-eszközök segítségével is támogatják egymást a tanulásban és különféle feladatok megoldásában.” – Nem értelmezhető egy olyan zeneiskolában, ahol csak egyéni órák vannak.

(1) **Nem igaz**, vagyis nem megoldott, az adott dolog nincs jelen az intézményben

Pl.: „A tanulók szívesen használják az IKT-eszközöket különféle feladatok megoldására.” – Nem szoktak ilyen feladatokat kapni.

(2) **Részben igaz**, vagyis már vannak kezdeményezések, jelek

Pl.: „A tantestület használja az IKT-t digitális tananyagok készítésére, szerkesztésére, megosztására.” – Már vannak, akik készítenek prezentációkat, de nem sokan, és nem jellemző, hogy megosztják egymással, illetve más kollégákkal.

(3) **Majdnem igaz**, vagyis majdnem teljesen megoldott, de még van tennivaló

Pl.: „Az iskola az IKT-t is használja a tanulói teljesítmény és tudás mérésére és nyomon követésére.” – Van digitális napló, de egyelőre hagyományos naplóban is vezetik az eredményeket.

(4) **Igaz**, vagyis teljes mértékben megoldott

Pl.: „A pedagógusok nemzetközi együttműködések során is megosztják az IKT-tapasztalataikat, fejlesztik módszereiket.” – Többen is részt vesznek az e-Twinning mozgalomban és Comenius együttműködésekben is közvetlenül tartják a szakmai kapcsolatot külföldi kollégákkal. Ezekben a kapcsolatokban az e-mailnél több szerepe van az IKT-nak.

- Ha az adatok között nagyon nagy eltérés mutatkozik (pl. a tanári és a tanulói kérdőívek között vagy a különböző tanári kérdőívek között), akkor a 'Részben igaz' választ jelölik meg, hiszen az iskolának ebben az esetben fel kell tárnia, hogy mi okozhatja az eltérő véleményeket.
- Ha az adatok nem egyértelműen jelzik, melyik válasz a legjellemzőbb az iskolára, akkor részletesen is vizsgálják meg az adott résztémát vagy állítást, és így próbálják meg eldönteni, mennyire jellemző az iskolára.
- Érdemes áttekinteni az adott részterülethez tartozó leírást, amelynek az a szándéka, hogy a szintek megközelítő leírásával orientálja az értékválasztást.

Hogyan használhatják fel az önértékelés eredményét?

Az iskola átlaga a négy fő terület átlagából keletkezik, míg a fő területek átlaga a bennük foglalt állítások közvetlen – nem részterületenkénti – átlagolásával jön létre. Az önértékelés eredménye grafikusán és szöveges formában is megjeleníthető, ki is lehet nyomtatni. A szöveges értékelés egészét áttemelhetik az informatikai stratégia sablonba, mint helyzetképet, és erre alapozva megalkothatják vagy megújíthatják a stratégiát. Mindenképp érdemes beszélni róla tantestületi értekezleten, és jól használhatják az általános tervezésnél, és az iskola alapidokumentumainak frissítésekor, valamint a fenntartóval való kommunikációban, kérések indoklására, a fejlődés demonstrálására. Használhatják pályázatok alátámasztására, illetve a fenntartásra való kötelezettségben vállaltak igazolására is.

Munkájukhoz sok sikert kívánunk, kérdéseikre szívesen válaszolunk:

eLEMÉR és munkatársai

elemer@ofi.hu

A nem magyarországi érdeklődők figyelmébe

A rendszert 'az eLEMÉR rendszer kipróbálása' linken kipróbálhatják, elvégezhetik az önértékelést is, de ezt ki kell nyomtatni, mert a következő demo felhasználó felülírja az önértékelést. Kellő számú érdeklődő esetén megpróbáljuk megoldani, hogy a környező országok magyar iskolái is hozzáférést kaphassanak.